

Ungár Margit

(1897–1969)

Már nem emlékszem, hogy mi volt a címe annak a sorozatnak, amely egy ügyvédi iroda munkáját mutatta be. A szereplők okos, szép, átverhetetlen ügyvédek voltak, és azokat képviselték, akiknek nem állt hatalmukban megvédeni igazukat. Többnyire pénzük sem volt arra, hogy megfizessék méltóságuk védelmét, visszaszerezzék szavuknak a hitelét. Elbűvölten bámultam az eseményeket, sodródtam a cselekménnyel, képzeletben ott ültem a tárgyalásokon, és arról álmodoztam, hogy egyszer majd én is ilyen rátermett, bölcs védőügyvéd leszek, és én fogom számon kérni az adott szót, én fogok igazságot szolgáltatni az elnyomottaknak, szegényeknek, becsapottaknak.

Ügyvéd nem lettem, de még mindig felnézek azokra az emberekre, akik szenvedéllyel, az igazság oldalán állva azért dolgoznak, hogy a sok „lehet”, „talán”, „esetleg”, „nem is tudom”, gyanús „becsületszavamra” világában a kimondott szó legyen igen vagy legyen nem.

Ennek szolgálatára született 1897-ben Diósgyőrben egy zsidó családban Ungár Margit. Egy olyan korban álmodott ügyvédi karrierről, amikor a nők csak bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészeti karra iratkozhattak be továbbtanulni. 1918-ban neki mégis sikerül a jogi karra bejelentkezni. Debrecenben, majd Szegeden tanul, és kitűnően vizsgázik. 1923-ban nagy szenzációként megszerzi a diplomáját, de csak 1928-ban avatják ügyvéddé. Munkájára hivatásként tekint: „...*ügy döntöttem: a segítő kéz munkása leszek, azokat fogom képviselni, akik a társadalom száműzöttjei. Elsősorban a leányanyákat, akiknek a tapasztalatlanságával, jóhiszeműségével annyian visszaélnek...*”

Hogy miért okozott mégis gondot az ügyvédi társadalomnak Ungár Margit diplomájának elismerése és foglalkoztatása? A Magyar Ügyvédi Kamara akkori alapszabályának – nincs tudomásom róla, hogy ez most, hogy hangzik – ez volt az első mondata: „Ügyvéd lehet minden olyan férfi...”. Nőkről nem volt szó, mit lehet akkor tenni Margittal, aki nemcsak okos, de szép is? Rátermettségét nem tudják elvitatni, és végül bizalmat sza-

vaznak neki, de munkát nehezen adnak. A bátyja irodájában kezdi el gyakornokságát, majd Vági József ügyvédhez kerül, akivel összeházasodnak, és egymás munkáját támogatva boldog házasságban élnek.

Reménytelenek látó ügyek jutnak neki, de kitartóan védi a társadalom száműzöttjeit. Nemcsak ügyvédi körökben kelt szenzációt az ügyek bonyolításában tanúsított éleslátása, érveléseit a sajtó is követi. Újságírok folyamatosan cikkeznek róla, és a jogi szaklapok is kiemelik tudását. Egyik védőbeszéde a perbeszédgyűjteményébe is bekerül.

Bár nem ez volt a célja, de küzdelmei, hogy helytálljon egy férfi társadalom által uralt szakmában, egyenesen vezetik a női egyenjogúságokért harcolók sorába. Tagja lesz és segíti a Feministák Egyesületét. 1939-ben a „zsidó ügyvédek névjegyzékébe” kerül. Csodával határos módon éli át férjével, családjával a háború borzalma- it, és egy darabig tagja lesz az egységes bírói és ügyvédi bizottságnak. Egészségük megrendül, szegénységben, elhagyatottságban élnek. Így is dolgozik, ezekben az években írja meg *A nők jogi helyzete Magyarországon Szent István korától napjainkig* című könyvét. 1969-ben hal meg, az országos főrabbi búcsúztatja.

Korabeli feljegyzésekből lehet olvasni, hogy Ungár Margit mosolyogva állt a vizsgáztató bizottság előtt, és így felelt a kérdésekre. Próbálom kitalálni minek szólt ez a mosoly? Annak, hogy végre itt állhatok, és teljesült az álmom? Annak, hogy elégedett vagyok magammal? Annak, hogy most kezdődik igazán az élet? Annak, hogy megmutathatom mit tudok, hogy kinek teremtett az Isten? Nem tudhatom, de jólesik arra gondolni, hogy az a mosoly nem volt hiábavaló. Arról tanúskodik, hogy így is lehet dolgozni, embereket védeni, kimondott szót igazolni, értelmesen élni: megelégedetten, a jól végzett munka örömeivel. Ungár Margit első magyar ügyvédnőként nemcsak boldogan tehetette azt, amit szeretett és tudott, hanem megbecsülést szerzett a nők számára egy olyan szakmában, ahol addig nem lehetett helyük. Élete, munkássága hiteles, példaértékű. Nagy kincs ez az értékvesztés korában mindannyiunk számára.

A *Sportthirlap* 1929. január 12-ei lapszáma tudósítást és portrét közöl az első magyar női ügyvédről

• BEREKMÉRI MELINDA